

NVPO-keurmerk maatschappelijk werk

Versie 2017

Nederlandse Vereniging
Psychosociale Oncologie

Een opleiding op het gebied van de psychosociale oncologie voor maatschappelijk werkers waaraan het NVPO keurmerk wordt verleend, dient aan de onderstaande minimale inhoudelijke en kwalitatieve eisen te voldoen:

A. Inhoudelijke opleidingseisen (capita)

De capita die aan bod dienen te komen in een opleiding waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend staan in Tabel 1. De minimale tijdsbesteding per (sub)capitum is daarbij tevens geïndiceerd.

B. Tijdsduur

Een opleiding/training 'Psychosociale oncologie' voor maatschappelijk werkers waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend heeft een minimale tijdsduur van 12 dagdelen (6 dagen). Er dient zowel aandacht te zijn voor medische, psychische als sociale aspecten.

C. Didactische methode

Binnen een opleiding PSO waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend, dient aandacht te zijn voor kennisoverdracht, vaardigheden en attitude:

- Kennis: In een opleiding waaraan het NVPO-keurmerk zal worden verleend, dient aantoonbaar kennis genomen te worden van alle punten (capita) zoals beschreven in Tabel 1. In het opleidingsplan dient dit middels de gebruikte leerstof (literatuur) inzichtelijk te worden gemaakt.
- Vaardigheden: Bij het indienen van een aanvraag voor het NVPO-keurmerk dient voor ieder (sub)onderwerp te worden aangeleverd welke didactische werkvormen worden gebruikt. Het oefenen om vaardigheden op het specifieke gebied van de PSO te verkrijgen, dient een belangrijke plaats in te nemen. Casuïstiek dient daarbij leidend te zijn.
- Attitude: aangegeven dient te worden hoe in de opleiding aandacht besteed wordt aan attitude aspecten. Hierbij kan gedacht worden aan:
  - Bewaken eigen rol als professional
  - Patiënt empowerment

De opleiding kan zowel face-to-face als via een blended (combinatie van face-to-face en e-learning) variant worden aangeboden. In het geval van een blended curriculum mag niet meer dan 1/3 van de tijdsduur van de opleiding online worden aangeboden, waarbij alleen de kennisaspecten hierbinnen aan de orde komen.

D. Niveau opleiders

a. Hoofdopleider:

- BAM-w geregistreerd maatschappelijk werker, geregistreerde maatschappelijk werker bij het Registerplein of BIG-geregistreerde psycholoog
- Meer dan 5 jaar aantoonbare klinische werkervaring in het veld van de psychosociale oncologie
- Aantoonbare onderwijservaring

b. (Gast)docenten:

- In het algemeen dienen gastdocenten binnen de opleiding BAM-w geregistreerd maatschappelijk werkers of BIG-geregistreerde psychologen te zijn. Indien gastdocenten niet aan deze criteria voldoen, dienen zij bewezen deskundig te zijn op het gebied van de PSO, beoordeeld door de hoofdopleider(s) en goedgekeurd door het NVPO Opleidingsconsilium Maatschappelijk Werk
- Daarnaast worden voor de volgende onderdelen binnen een opleiding de volgende specifieke vereisten gesteld aan de docent:
  1. 'Inleiding in de medische oncologie' : gedoceerd door een medisch specialist werkzaam in de oncologie.
  2. Psychologische/psychiatrische problemen ten gevolge van de ziekte: gedoceerd door een psychiater, psycholoog of maatschappelijk werker met oncologische kennis.

E. Lesmateriaal

Het is aan te bevelen een handboek psychosociale oncologie te gebruiken als ondersteunend lesmateriaal/literatuur, suggestie hierbij is:

- J.C.J.M. de Haes, L.M. Gualthérie van Weezel & R. Sanderman. Handboek Psychologische patiëntenzorg in de oncologie. Assen, Van Gorcum, 2017.
- J.C. Holland, W.S. Breitbart, P.B. Jacobsen, M.S. Lederberg, M.J. Loscalzo & R. McCorkle. Psycho-Oncology. New York, Oxford University Press, 2010.

F. Evaluatie

Evaluatie van de verscheidene onderdelen van de opleiding door de cursisten is verplicht.

Procedure

Aanbieders van een opleiding dienen het NVPO keurmerk voor hun opleiding aan te vragen bij de NVPO. Het NVPO opleidingsconsilium voor maatschappelijk werkers beoordeelt of de voorgedragen opleiding aan de benodigde inhoudelijke- en kwaliteitseisen voldoet om het NVPO-keurmerk te verlenen.

Tabel 1: capita en tijdsduur

Capita	Tijdsduur
1. Inleiding in de medische oncologie	1 dagdeel
a. Hoe ontstaat kanker?	
b. Diagnose (specificeer traject dat patiënt doorloopt)	
c. Behandelingen (m.n. chemo- en radiotherapie en hormonale behandeling)	
d. Psychische bijwerkingen van oncologische behandelingen (bijvoorbeeld: vermoeidheid, vervroegde menopauze, hormonale behandeling en risico op depressie)	
e. Risicofactoren (incl. risicofactoren voor kans op recidief)	
f. Organisatie van de oncologische zorg <ul style="list-style-type: none"> • Werkwijze in ziekenhuizen • Multidisciplinair samenwerken • Doorverwijsmogelijkheden/Kankerspecifiek hulpaanbod/Tools • Richtlijnen 	
2. Psychosociaal oncologische begeleidingsaspecten	
a. Medische oorzaken <ul style="list-style-type: none"> • Psychologische/psychiatrische problemen door de ziekte en/of behandeling 	½ dagdeel
b. Psychosociale problematiek <ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over o.a. angst, depressie, psychose en persoonlijkheidsstoornissen 	1 dagdeel

NVPO keurmerk Maatschappelijk Werk

	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de fasen van het ziekteproces: acuut, herstel, palliatief en terminaal 	
c. Coping/verwerking		7 ½ dagdeel
1)	Algemene aspecten van verwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Coping stijlen • Normale reactie (<i>op abnormale situatie</i>) tot pathologisch (<i>bv. somberheid na kanker vs. depressie</i>) • Tumor specifieke aspecten (<i>incl. doorverwijsmogelijkheden/kanker specifiek hulpaanbod/tools</i>) • Communicatie met zorgverleners • Verminkende behandelingen • Genetische belasting • Betekenis van niet-reguliere behandelwijzen voor mensen met kanker • Levensvragen; verlies, rouw en stervensproces
2)	Gevolgen van ziekte en oncologische behandeling	<ul style="list-style-type: none"> • Angst voor recidief • Vermoeidheid • Seksuele problematiek • Overleven/aanpassing • Re-integratie
d. Systeemgericht werken		2 dagdelen
	<ul style="list-style-type: none"> • Partner, gezin, familie • Werk • Andere naasten 	
Totaal		12 dagdelen